

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtina, 14 qershor 2021
Nr. Ref.:AGJ 1806/21

AKTGJYKIM

në

rastin nr. KI188/20

Parashtrues

“Suva Rechtsabteilung”

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës së Apelit të
Kosovës, Ae.nr.63/2019, të 15 tetorit 2020**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Bajram Ljatifi, zëvendëskryetar
Bekim Sejdiu, gjyqtar
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, gjyqtare
Gresa Caka-Nimani, gjyqtare
Safet Hoxha, gjyqtar
Radomir Laban, gjyqtar
Remzije Istrefi-Peci, gjyqtare dhe
Nexhmi Rexhepi, gjyqtar

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është parashtruar nga kompania e sigurimeve “*Suva Rechtsabteilung*”, me seli në Lucern të Zvicrës, e përfaqësuar nga ICS Assistance LL.C., përmes Besnik Z. Nikqit, avokat nga Prishtina (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës).

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës e konteston kushtetutshmërinë e Aktgjykimit [Ae.nr.63/2019] të 15 tetorit 2020 të Gjykatës së Apelit të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata e Apelit) në lidhje me Aktgjykimin [IV.EK.nr.535/2015] e 3 janarit 2019 të Departamentit për Çështje Ekonomike të Gjykatës Themelore në Prishtinë (në tekstin e mëtejme: Gjykata Themelore).

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të kontestuar të Gjykatës së Apelit, përmes të cilit pretendohet se parashtruesit të kërkesës i janë shkelur të drejtat dhe liritë themelore të garantuara me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta) në lidhje me nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejme: KEDNJ).

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në paragrafin 4 të nenit 21 [Parimet e Përgjithshme] dhe paragrafët 1 dhe 7 të nenit 113 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, në nenet 22 (Procedimi i kërkesës) dhe 47 (Kërkesa Individuale) të Ligjit nr.03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe rregullin 32 (Parashtrimi i Kërkesave dhe Përgjigjeve) të Rregullores së punës të Gjykatës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

5. Më 22 tetor dhe 24 nëntor 2020, respektivisht, Gjykata i kishte dërguar një shkresë Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata Supreme), përkitazi me një numër rastesh të dorëzuara në Gjykatë e të cilat kontestojnë Aktgjykime të Gjykatës Supreme për sa i përket caktimit të kamatëvonesës në rastet e kërkesave për kompensim të dëmit në bazë të së drejtës për subrogim si rezultat i aksidenteve të trafikut të shkaktuara në Republikën e Kosovës. Duke sqaruar se rastet respektive para Gjykatës, ndër të tjera, kontestojnë, cenimin e sigurisë juridike, si rezultat i vendimeve kundërthënëse të Gjykatës Supreme në raste të ngjashme, Gjykata kërkoi sqarim nëse (i) Gjykata Supreme ka nxjerrë një qëndrimi parimor në lidhje me kompensimin e dëmit dhe caktimit të kamatëvonesës përkitazi me kërkesat në kuadër të së drejtës në subrogim; dhe nëse ky nuk është rasti (ii) të njoftohet Gjykata përkitazi me praktikën e Gjykatës Supreme, se në cilat raste zbatohet

neni 382 (Kamatëvonesa) i Ligjit nr. 04/L-077 për Marrëdhëniet Detyrimore (në tekstin e mëtejme: LMD) dhe në cilat raste zbatohet paragrafi 6 i nenit 26 (Procedura e kërkesave për dëmshpërblim) të Ligjit nr. 04/L-018 për Sigurimin e Detyrueshëm nga Autopërgjegjësia (në tekstin e mëtejme: Ligji për Sigurimin e Detyrueshëm).

6. Më 1 dhjetor 2020, Gjykata Supreme (i) para Gjykatës sqaroi çështjet e ngritura përmes shkresës së lartcekur; dhe (ii) dorëzoi në Gjykatë Mendimin Juridik për Kamatën të 1 dhjetorit 2020 të Gjykatës Supreme (në tekstin e mëtejme: Mendimi Juridik i Gjykatës Supreme).
7. Më 23 dhjetor 2020, parashtruesi i kërkesës e dorëzoi kërkesën në Gjykatë.
8. Më 30 dhjetor 2020, Kryetarja e Gjykatës caktoi gjyqtaren Gresa Caka-Nimani Gjyqtare raportuese dhe Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Bajram Ljatifi (kryesues), Safet Hoxha dhe Radomir Laban.
9. Më 13 janar 2021, Gjykata e njoftoi parashtruesin e kërkesës për regjistrimin e kërkesës. Në po të njëjtën ditë, Gjykata e njoftoi Gjykatën e Apelit për regjistrimin e kërkesës dhe i dërgoi një kopje të saj.
10. Më 23 shkurt 2021, Gjykata (i) njoftoi Byronë Kosovare të Sigurimit (në tekstin e mëtejme: BKS) për regjistrimin e kërkesës dhe i mundësojë të njëjtës dorëzimin e komenteve, nëse ka, në Gjykatë.
11. Më 4 mars 2021, BKS dorëzoi komentet përkatëse në Gjykatë.
12. Më 28 prill 2021, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtares raportuese Gresa Caka-Nimani dhe, njëzëri, i rekomandoi Gjykatës pranueshmërinë e kërkesës dhe vlerësimin e çështjes në merita.
13. Të njëjtën ditë, Gjykata votoi, njëzëri, që kërkesa është e pranueshme; por me shumicë votash, konstatoi se nuk ka pasur shkelje të nenit 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës në lidhje me nenin 6 (1) (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.
14. Në të njëjtën datë, Gjyqtarja raportuese në bazë të paragrafit (4) të rregullit 58 (Këshillimet dhe Votimi) të Rregullores së punës, duke marrë parasysh që nuk ishte në mesin e shumicës së gjyqtarëve që konstatuan si më sipër, kërkoi nga Kryetarja e Gjykatës që të caktohet një gjyqtar tjetër, nga shumica, për të përgatitur Aktgjykimin pa shkelje kushtetuese.
15. Në të njëjtën datë, në bazë të rregullit të lartcekur, Kryetarja e Gjykatës e caktoi gjyqtarin Safet Hoxha, si njërin nga gjyqtarët e Kolegjit shqyrtues, për të përgatitur Aktgjykimin pa shkelje kushtetuese.
16. Më 2 qershor 2021, gjyqtari Safet Hoxha prezantoi Aktgjykimin para Gjykatës.

Përmbledhja e fakteve

17. Më 19 dhjetor 2013, V.A., i siguruar nga parashtruesi i kërkesës, kishte pësuar lëndime në një aksidenti komunikacioni të shkaktuar nga R.K., i cili ishte i siguruar nga BKS. I siguruari i parashtruesit të kërkesës, përkatësisht, V.A., ishte kompensuar në shumën prej 138,734 CHF, në emër të *“trajtimit mjekësor dhe kompesnimit për shkak të paaftësisë në punë”*.
18. Më 25 mars 2014, parashtruesi i kërkesës kishte paraqitur kërkesë për riimbursim pranë BKS-së.
19. Më 2 dhjetor 2015, duke marrë parasysh që çështja e subrogimit nuk ishte zgjidhur përmes kërkesës së lartcekur, parashtruesi i kërkesës parashtroi padi kundër BKS-së në Gjykatën Themelore, duke kërkuar kompensim dëmi në shumën prej 127,614.55 euro. BKS kishte paraqitur përgjigje në padi, përmes të cilës, kishte propozuar se kërkesëpadia duhet të refuzohet si e pabazuar.
20. Më 3 janar 2019, Gjykata Themelore përmes Aktgjykimit [IV. EK.nr.535/2015], (i) e aprovoi kërkesëpadinë e parashtruesit të kërkesës; (ii) e detyroi BKS-në, bazuar në ekspertizën përkatëse të 22 qershorit 2018, t’ia paguajë parashtruesit të kërkesës shumën e kompensimit prej 114,477.59 euro; (iii) e detyroi BKS-në t’ia paguajë parashtruesit të kërkesës kamatën prej dymbëdhjetë përqind (12%) në vit, duke filluar nga 25 marsi 2014 deri në pagesën definitive; dhe (iv) e detyroi BKS-në të paguante shpenzimet e procedurës. Gjykata Themelore, përmes Aktgjykimit të saj, arsyetoi përcaktimin e kamatës ndëshkuese prej dymbëdhjetë përqind (12%) në vit, duke u bazuar në paragrafin 6 të nenit 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm.
21. Më 25 janar 2019, BKS parashtroi ankesë në Gjykatën e Apelit kundër Aktgjykimit të lartcekur të Gjykatës Themelore, duke pretenduar shkelje esenciale të dispozitave të procedurës kontestimore, vërtetim të gabuar apo jo të plotë të gjendjes faktike dhe zbatim të gabuar të së drejtës materiale, me propozimin që Aktgjykimi i atakuar të ndryshohet ose të anulohet dhe çështja të kthehet në rivendosje. Ndërsa, më 7 shkurt 2019, parashtruesi i kërkesës parashtroi përgjigje në ankesë dhe propozoi që ankesa e BKS-së të refuzohet si e pabazuar. Ankesa dhe përgjigjja në ankesë, ndër të tjera, argumentojnë dhe kundërgargumentojnë, çështje që ndërlidhen me lartësinë e kamatëvonesës, përkatësisht nëse të aplikueshme janë dispozitat e LMD-së apo të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm. Parashtruesi i kërkesës, ndër të tjera, kishte theksuar se bazuar në nenin 382 të LMD-së, lartësia e kamatëvonesës është tetë përqind (8%) në vit, përveç nëse parashihet ndryshe me ligj të veçantë, ndërsa, për çështjet që ndërlidhen me sigurimin e detyrueshëm nga autopërgjegjësia, ligj i veçantë është Ligji për Sigurimin e Detyrueshëm, dhe bazuar në nenin 26 e të cilit, lartësia e kamatëvonesës është dymbëdhjetë përqind (12%) në vit.
22. Më 15 tetor 2020, Gjykata e Apelit, përmes Aktgjykimit [Ae.nr.63/2019], vërtetoi pjesërisht Aktgjykimin e Gjykatës Themelore. Të njëjtin, e ndryshoi vetëm përkitazi me kamatëvonesën, duke e detyruar BKS-në që të paguajë kamatën tetë përqind (8%) nga 25 marsi 2014 e deri në pagesën definitive. Në

kontekst të kësaj të fundit, Gjykata e Apelit, ndër të tjera, arsyetoi se (i) paragrafi 7 i nenit 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm, *“përfshihet zbatimin e kamatës prej 12% për regresim borxhi, kamatë kjo e paraparë vetëm për mostrajtim dhe rënjën në vonesë të trajtimit të kërkesave të personave të dëmtuar për dëmshpërblim”*; dhe për pasojë, (ii) paditësi, përkatësisht parashtruesi i kërkesës, ka drejtë vetëm në kamatëvonesën prej tetë përqind (8%) në vit, të përcaktuar përmes nenit 382 të LMD-së.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

23. Parashtruesi i kërkesës pretendon se Aktgjykimi [Ae.nr.63/2019] i 15 tetorit 2020 i Gjykatës së Apelit është nxjerrë në shkelje të të drejtave dhe lirive themelore të tij të garantuara përmes nenit 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të KEDNJ-së. Parashtruesi i kërkesës, specifikisht pretendon (i) shkelje të parimit të sigurisë juridike si rezultat i divergjencës në praktikën përkatëse gjyqësore të Gjykatës së Apelit; dhe (ii) shkelje të së drejtës në vendim të arsyetuar gjyqësor.
24. Fillimisht, parashtruesi i kërkesës, duke u referuar në Aktvendimin [E.Rev.nr. 68/2019] e 27 janarit 2020 të Gjykatës Supreme, i cili, ndër të tjera, kishte përcaktuar se revizioni nuk është i lejuar në rastet kur objekt shqyrtimi janë vetëm *“kërkesat aksesore”*, përkatësisht kamatëvonesa, pretendon se nuk ka mjete tjera juridike në dispozicion për të kontestuar Aktgjykimin e lartcekur të Gjykatës së Apelit.
25. Përkitazi me pretendimet që ndërlidhen me cenimin e sigurisë juridike, përkatësisht divergjencën në praktikën gjyqësore lidhur me përcaktimin e kamatëvonesave në raste të sigurimit të detyrueshëm nga autopërgjegjësia, parashtruesi i kërkesës, ndër të tjera, thekson se (i) Gjykata e Apelit në mënyrë të vazhdueshme ka aplikuar kamatën vjetore prej dymbëdhjetë përqind (12%) në vit në raste që ndërlidhen me sigurimin e detyrueshëm nga autopërgjegjësia, siç është përcaktuar në nenin 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm, me përfshirje të Aktgjykimit të kontestuar; dhe (ii) për më tepër që, Aktgjykimi i kontestuar është në kundërshtim edhe me parimet e shtjelluara në Aktgjykimet e Gjykatës KI87/18, me parashtrues *“IF Skadeforsikring”*, Aktgjykim i 15 prillit 2019 (në tekstin e mëtejshëm: rasti i Gjykatës KI87/18) dhe KI35/18, me parashtrues *“Bayerische Versicherungsverband”*, Aktgjykim i 6 janarit 2020 (në tekstin e mëtejshëm: rasti i Gjykatës KI35/18), por edhe me vet Mendimin Juridik të Gjykatës Supreme, dhe i cili *“bën përpjekje për unifikimin e praktikës gjyqësore”*. Në kontekst të këtij pretendimi, parashtruesi i kërkesës i referohet katër Aktgjykimeve të Gjykatës së Apelit, si në vijim: (i) Aktgjykimit [Ae.nr.215/2019] të 22 shtatorit 2020; (ii) Aktgjykimit [Ae. nr. 204/2019] të 5 gushtit 2020; (iii) Aktgjykimit [Ae.nr.282/2019] të 4 gushtit 2017; dhe (iv) Aktgjykimit [Ae.nr.127/2019] të 3 marsit 2020.
26. Përkitazi me pretendimet që ndërlidhen me mungesën e vendimit të arsyetuar gjyqësor, parashtruesi i kërkesës thekson se Aktgjykimi i kontestuar i Gjykatës së Apelit, (i) nuk ka adresuar pretendimin kryesor të tij të ngritur përmes përgjigjes në ankesë, përmes të cilit është argumentuar se duhet aplikuar kamata

prej dymbëdhjetë përqind (12%), siç është përcaktuar në nenin 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm, si “*lex specialis*” dhe jo kamata prej tetë përqind (8%), siç është përcaktuar në nenin 382 të LMD-së, si “*lex generalis*”; (ii) nuk është arsyetuar aplikimi i paragrafit 2 të nenit 382 të LMD-së në vend të paragrafit 6 të nenit 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm; (iii) referenca në paragrafin 7 të nenit 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm nuk është arsyetuar, për më tepër që e njëjta, nuk “*trajton fare çështjen e kamatëvonesës dhe ndonjë përkufizimi apo përjashtimi për legjitimitetin në të drejtën e kamatëvonesës*”; (iv) në kundërshtim me Aktgjykimet e Gjykatës Kushtetuese KI87/18 dhe KI35/18, respektivisht, nuk është arsyetuar shmangia nga praktika e saj gjyqësore në cenim të parimit të sigurisë juridike; dhe (v) neni 12 (Kërkesat e regresit të fondeve të sigurimit shëndetësor, pensional dhe invalidor) i Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm e përcakton të drejtën për shpërblim dëmi në sigurimin nga autopërgjegjësia, ndërsa përjashtimet janë qartë të përcaktuara në nenin 11 (Përjashtimet nga mbulesa siguruese) të të njëjtit ligj, e të cilat nuk janë të aplikueshme në rrethanat e rastit konkret.

27. Përgjatë pretendimeve të tij, parashtruesi i kërkesës ka shtjelluar parimet themelore të së drejtës në vendim të arsyetuar gjyqësor siç është e garantuar përmes nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së dhe në mbështetje të këtyre argumenteve, parashtruesi i kërkesës i është referuar edhe praktikës gjyqësore të (i) Gjykatës në rastet KI55/09, parashtrues *NTSH Meteorit*, Aktgjykim i 3 dhjetorit 2010; KI135/14, parashtrues *IKK Classic*, Aktgjykim i 10 nëntorit 2015; KI97/16, parashtrues *IKK Classic*, Aktgjykim i 4 dhjetorit 2017; KI87/18, cituar më lart; dhe KI35/18, cituar më lart; si dhe (ii) Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejshëm: GJEDNJ) në rastet *Hadjianastassiou kundër Greqisë* (Aktgjykim i 16 dhjetorit 1992); *Van de Hurk kundër Holandës* (Aktgjykim i 9 prillit 1994); *Hiro Balani kundër Spanjës* (Aktgjykim i 9 dhjetorit 1994); *Ruiz Torija kundër Spanjës* (Aktgjykim i 9 dhjetorit 1994); *Helle kundër Holandës* (Aktgjykim i 19 dhjetorit 1997); *Souminen kundër Finlandës* (Aktgjykim i 1 korrikut 2003); *Tatishvilli kundër Rusisë* (Aktgjykim i 22 shkurtit 2007); *Boldea Kundër Romanisë* (Aktgjykim i 15 majit 2007); dhe *Grădinar kundër Moldovës* (Aktgjykim i 6 shkurt 2008).
28. Përfundimisht, parashtruesi i kërkesës kërkon nga Gjykata që (i) kërkesën e tij të shpallë të pranueshme; dhe (ii) të konstatojë që Aktgjykimi i kontestuar, përkatësisht Aktgjykimi [Ae.nr. 63/2019] i 15 tetorit 2020 i Gjykatës së Apelit, është nxjerrë në kundërshtim me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, duke e shpallur të njëjtin të pavlefshëm dhe duke e kthyer çështjen në rivendosje.

Komentet e dorëzuara nga pala e interesuar BKS

29. Më 4 mars 2021, BKS dërgoi në Gjykatë komentet e saj lidhur me kërkesën e parashtruesit të kërkesës. Sipas BKS-së, (i) parashtruesi i kërkesës nuk ka shterruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj, sepse “*nuk ka iniciuar fare revizion si mjet i jashtëzakonshëm pranë Gjykatës Supreme*”; (ii) kamatëvonesa prej dymbëdhjetë përqind (12%) në vit, nuk mund të zbatohet në rrethanat e rastit konkret, sepse parashtruesi i kërkesës nuk ka parashtruar plotësimin e dokumentacionit të kërkuar nga BKS, siç përcaktohet në nenin 26

të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm dhe rregulloret përkatëse të Bankës Qendrore të Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: BQK); (iii) pretendimet e parashtruesit të kërkesës ngërthejnë çështje që ndërlidhen me konstatimin e gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike, ndërsa sipas rastit të Gjykatës KI72/16, Gjykata “*nuk është gjykatë e shkallës së katërt*”; dhe (iv) se çdo qasje në të kundërtën “*do të cënonte rëndë parimet themeltare të rendit kushtetues dhe juridik, respektivisht Ligjit nr. 03/L-199 për Gjykatat; Ligjit nr. 03/L-006 për Procedurën Kontestimore, Ligjit 04/L-018 për Sigurimin e Detyrueshëm nga Autopërgjegjësia, dhe Rregulloren e punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës*”.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

30. Gjykata së pari vlerëson nëse kërkesa i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe me Rregullore të punës.

31. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet paragrafëve 1 dhe 7 të nenit 113 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, të cilët përcaktojnë:

“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.

[...]

7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

32. Gjykata gjithashtu i referohet paragrafit 4 të nenit 21 [Parimet e përgjithshme] të Kushtetutës, i cili përcakton:

“Të drejtat dhe liritë themelore të parashikuara në Kushtetutë, vlejnë edhe për personat juridikë, për aq sa janë të zbatueshme.”

33. Në vazhdim, Gjykata shqyrton nëse parashtruesi i kërkesës i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, siç përcaktohet në Ligj. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet neneve 47 (Kërkesa individuale), 48 (Saktësimi i kërkesës) dhe 49 (Afatet) të Ligjit, të cilët përcaktojnë:

Neni 47 (Kërkesa individuale)

“1. Çdo individ ka të drejtë të kërkojë nga Gjykata Kushtetuese mbrojtje juridike në rast se pretendon se të drejtat dhe liritë e tija individuale të garantuara me Kushtetutë janë shkelur nga ndonjë autoritet publik.

2. Individ i mund të ngrejë kërkesën në fjalë vetëm pasi që të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

Neni 48 (Saktësimi i kërkesës)

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj.”

Neni 49
(Afatet)

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajve. Afati fillon të ecë që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor...”

34. Në këtë drejtim, Gjykata fillimisht thekson se parashtruesi i kërkesës ka të drejtë të paraqesë ankesë kushtetuese, duke u thirrur në shkelje të pretenduara të të drejtave dhe lirive themelore të tij, që vlejné për individët dhe personat juridikë (shih, në këtë kontekst, rastin e Gjykatës KI118/18, me parashtrues *Eco Construction sh.p.k.*, Aktvendim për papranueshmëri i 10 tetorit 2020, paragrafi 29).
35. Ndërsa, për sa i përket përmbushjes së kriterëve të pranueshmërisë të përcaktuara me Kushtetutë dhe Ligj e të shtjelluara më lart, Gjykata konstaton se parashtruesi i kërkesës është palë e autorizuar, i cili konteston një akt të një autoriteti publik, përkatësisht Aktgjykimin [Ae.nr.63/2019] e 15 tetorit 2020 të Gjykatës së Apelit pasi i ka shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj. Gjykata thekson se bazuar në praktikën gjyqësore të Gjykatës, vendimet e Gjykatës së Apelit, mund të kontestohen para Gjykatës, dhe kjo e fundit, në mënyrë të vazhdueshme ka vlerësuar se mjetet juridike janë shterur nga parashtruesit e kërkesave të cilët kanë kontestuar vendime të Gjykatës së Apelit. Këtë praktikë gjyqësore, Gjykata e ka ndërtuar bazuar në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, sipas së cilës, ndër të tjera, parashtruesit e kërkesave përkatëse, jodetyrimisht kushtëzohen të përdorin edhe mjetet e jashtëzakonshme juridike (shih Udhëzuesin për Kriteret e Pranueshmërisë, të 30 prillit 2020, I. Kriteret procedurale për papranueshmëri; A. Mos-shterimi i mjeteve juridike; 2. Aplikimi i rregullit; e) Ekzistenca dhe përshtatshmëria, paragrafi 89 dhe referencat e përdorura aty).
36. Parashtruesi i kërkesës gjithashtu i ka sqaruar të drejtat dhe liritë që pretendon se i janë shkelur, në pajtim me kërkesat e nenit 48 të Ligjit dhe e ka dorëzuar kërkesën në pajtim me afatet e përcaktuara në nenin 49 të Ligjit.
37. Gjykata gjithashtu vëren se kërkesa e parashtruesit të kërkesës i plotëson kriteret e pranueshmërisë të përcaktuara përmes paragrafit (1) të rregullit 39 të Rregullores së punës. E njëjta nuk mund të shpallet e papranueshme mbi bazën e kushteve të përcaktuara përmes paragrafit (3) të rregullit 39 të Rregullores së punës. Gjykata gjithashtu thekson se kërkesa nuk mund të shpallet e papranueshme mbi asnjë bazë tjetër. Prandaj, ajo duhet deklaruar e pranueshme dhe duhet të vlerësohen meritat e saj.

Meritat

38. Gjykata fillimisht rikujton që rrethanat e rastit konkret, ndërlidhen me një aksident të vitit 2013, në të cilin, i siguruari i parashtruesit të kërkesës, përkatësisht V.A., kishte pësuar lëndime fizike. Përgjegjësia për aksidentin kishte rënë mbi R.K.-në, i siguruar i BKS-së. Parashtruesi i kërkesës e kishte kompensuar të siguruarin e tij, përkatësisht V.A.-në në shumën prej 138,734 CHF, në emër të trajtimit mjekësor dhe kompensimit për shkak të paaftësisë në punë. Përkitazi me këtë shumë në vitin 2014, parashtruesi i kërkesës iu drejtua BKS-së me kërkesën për kompensim mbi bazën e të drejtës në subrogim të përcaktuar përmes LMD-së dhe në mungesë të një marrëveshjeje, iu drejtua Gjykatës Themelore përmes padisë. Gjykata Themelore, i kishte dhënë të drejtë parashtruesit të kërkesës, duke konfirmuar detyrimin e BKS-së që të kompensojë parashtruesin e kërkesës në vlerë prej 114,477.59 euro dhe gjithashtu detyrimin për të paguar kamatën prej dymbëdhjetë përqind (12%) në vit, siç është përcaktuar në nenin 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm, duke filluar nga 25 marsi 2014 deri në pagesën definitive. Gjykata e Apelit gjithashtu përfundimisht kishte konfirmuar të drejtën e parashtruesit të kërkesës në kompensimin përkatës mbi bazën e subrogimit, por kishte ndryshuar Aktgjykimin e Gjykatës Themelore, përkitazi me kamatëvonesën. Gjykata e Apelit, kishte përcaktuar që kamata vjetore duhet të jetë tetë përqind (8%) në vit bazuar në nenin 382 të LMD-së dhe jo dymbëdhjetë përqind (12%) në vit, bazuar në nenin 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm, siç kishte përcaktuar gjykata më e ulët. Këtë konstatim të Gjykatës së Apelit, përkitazi me lartësinë e kamatëvonesës, parashtruesi i kërkesës e konteston para Gjykatës, duke pretenduar shkelje të nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KENDJ-së, për shkak të (i) cenimit të parimit të sigurisë juridike si rezultat i divergjencës në praktikën përkatëse gjyqësore të Gjykatës së Apelit; dhe (ii) mungesës së vendimit të arsyetuar gjyqësor. Gjykata në vijim, do të shqyrtojë këto dy pretendime të parashtruesit të kërkesës, duke filluar me ato që ndërlidhen me cenimin e sigurisë juridike.

Përkitazi me cenimin e sigurisë juridike

(i) Parimet e përgjithshme siç janë zhvilluar me praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së dhe të Gjykatës

39. Gjykata rikujton që parashtruesi i kërkesës pretendon mungesë të konsistencës, përkatësisht divergjencë në praktikën gjyqësore të Gjykatës së Apelit në lidhje me përcaktimin e kamatëvonesave në raste të sigurimit të detyrueshëm nga autopërgjegjësia, duke u referuar në katër Aktgjykime të Gjykatës së Apelit, si në vijim: (i) Aktgjykimit [Ae.nr.215/2019] të 22 shtatorit 2020; (ii) Aktgjykimit [Ae. nr. 204/2019] të 5 gushtit 2020; (iii) Aktgjykimit [Ae.nr.282/2019] të 4 gushtit 2020; dhe (iv) Aktgjykimit [Ae.nr.127/2019] të 3 marsit 2020.
40. Gjykata vëren se të katër Aktgjykimet e Gjykatës së Apelit të referuara nga parashtruesi i kërkesës në kuptim të pretendimeve për divergjencë në praktikën përkatëse gjyqësore, (i) ndërlidhen me raste të sigurimit të detyrueshëm nga autopërgjegjësia; (ii) vërtetojnë Aktgjykimet përkatëse të Gjykatës Themelore

përkitazi me aplikimin e kamatës prej dymbëdhjetë përqind (12%) në vit, siç është përcaktuar në nenin 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm; dhe (iii) theksojnë se pretendimet e palëve përkatëse për zbatim të gabuar të së drejtës materiale nga gjykata e shkallës së parë nuk qëndrojnë sepse e njëjta saktë ka aplikuar ligjin e aplikueshëm, duke zbatuar nenin 26 të Ligjit për Sigurimit të Detyrueshëm në rrethanat e rasteve përkatëse. Prandaj, nuk është kontestuese se Gjkata e Apelit nuk ka vepruar njëjtë në rrethanat e rastit konkret, përkatësisht Aktgjykimit të kontestuar të saj.

41. Por, Gjkata vë theks në faktin që më 1 dhjetor 2020, Gjkata Supreme ka nxjerrë Mendimin Juridik për Kamatat, por Aktgjykimi i kontestuar i Gjykatës së Apelit, është nxjerrë para së të jetë miratuar Mendimi i lartcekur Juridik.
42. Më saktësisht, Gjkata rikujton se konstatimin lidhur me divergjencën në praktikën gjyqësore të Gjykatës Supreme përkitazi me aplikimin e lartësisë së kamatëvonesave në rastet e sigurimit të detyrueshëm nga autopërgjegjësia, e kishte arritur në rastet e Gjykatës, KI87/18 dhe KI35/18.
43. Përmes këtyre Aktgjykimeve, Gjkata kishte vlerësuar kushtetutshmërinë e dy Aktgjykimeve të ndryshme të Gjykatës Supreme, dhe të cilat kishin ndryshuar Aktgjykimet përkatëse të Gjykatës së Apelit, përkitazi me aplikimin e kamatëvonesës në rastet e sigurimit të detyrueshëm nga autopërgjegjësia. Në të dy rastet, Gjkata, (i) pasi kishte shtjelluar parimet e përgjithshme të GJEDNJ-së që ndërlidhen me vlerësimin e divergjencës në praktikën gjyqësore dhe kishte aplikuar të njëjtat në rrethanat e rasteve përkatëse; dhe (ii) pasi kishte analizuar në rastin KI87/17, shtatë (7) vendime të ndryshme, ndërsa në rastin KI35/18, nëntë (9) sosh, kishte konstatuar se në praktikën gjyqësore përkatëse ka *“dallime të thella dhe afatgjata”* përkitazi me aplikimin e dispozitave ligjore që ndërlidhen me lartësinë e kamatëvonesës së aplikueshme në rastet e sigurimit të detyrueshëm nga autopërgjegjësia, për më tepër që, përkundër faktit që mekanizmat për sigurimin e konsistencës në praktikë gjyqësore janë të përcaktuar në ligjet respektive, ky mekanizëm nuk ishte përdorur nga Gjkata Supreme (shih rastin e Gjykatës, KI87/18, cituar më lart, paragrafi 79; dhe rastin e Gjykatës KI35/18, cituar më lart, paragrafi 103).
44. Përkitazi me parimin e sigurisë juridike si rezultat i mungesës së konsistencës në praktikën gjyqësore, GJEDNJ në praktikën e saj ka zhvilluar parime themelore dhe vendosur kriteret nëse një divergjencë e vendimeve gjyqësore e pretenduar përbën shkelje të nenit 6 të KEDNJ-së. Kriteret e vendosura nga GJEDNJ, Gjkata gjatë shqyrtimit të pretendimeve të parashtruesve për cenimin e parimit të sigurisë juridike, si rezultat i vendimeve kundërthënëse i ka zbatuar edhe në praktikën e saj gjyqësore (shih, ndër të tjera, rastet e lartcekura të Gjykatës KI35/18 dhe KI87/18, ku Gjkata konstatoi shkelje të nenit 31 të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së si rezultat i divergjencës në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së).
45. Në vijim të kësaj, Gjkata vë në pah se praktika gjyqësore e GJEDNJ-së ka rezultuar në katër parime themelore që e karakterizojnë analizën lidhur me konsistencën e praktikës gjyqësore, si vijon: (i) se një nga komponentët thelbësorë të sundimit të ligjit është siguria juridike, e cila, ndër të tjera,

garanton një siguri të caktuar në situata juridike dhe kontribuon në besim publik në gjykata (shih, *mutatis mutandis*, Ştefăniţă dhe të tjerët kundër Rumanisë, kërkesa nr. 38155/02, Aktgjykim i 2 nëntorit 2010, paragrafi 38, Nejdett Şahin dhe Perihan Şahin kundër Turqisë, Aktgjykim i 20 tetorit 2011, paragrafi 56, shih rastin KI35/18, të cituar më lart, paragrafi 64); (ii) se nuk ka një të drejtë të fituar për konsistencë të praktikës gjyqësore (shih rastin e GJEDNJ-së, të cituar më lart, Nejdett Şahin dhe Perihan Şahin kundër Turqisë, paragrafi 56, shih po ashtu rastin e cituar më lart të Gjykatës KI35/18, parashtrues Bayerische Versicherungsverband, paragrafi 65, si dhe rastin KI42/17, parashtrues Kushtrim Ibraj, Aktvendim për papranueshmëri i 25 janarit 2018, paragrafi 33); (iii) se mundësia e vendimeve kundërthënëse është një tipar i pandarë i çdo sistemi gjyqësor i bazuar mbi rrjetin e gjykatave themelore dhe të apelit, me autorizime në kuadër të juridiksionit të tyre territorial, dhe një shmangie mund të ndodhë edhe brenda të njëjtës gjykate, e cila shmangie, në vetvete nuk mund të konsiderohet e kundërt në vetvete (shih rastin Santos Pinto kundër Portugalisë, kërkesa nr. 390005/04, paragrafi 41, Aktgjykim i 20 majit 2008, paragrafi 41, shih po ashtu rastin e Gjykatës KI87/17, parashtrues “IF Skadeforsikring”, të cituar më lartë, paragrafi 66 dhe rastin KI35/18, parashtrues Bayerische Versicherungsverband, paragrafi 67); dhe (iv) përveç rasteve të arbitraritetit të dukshëm, nuk është detyrë e saj të vë në pikëpyetje interpretimin e ligjit vendas nga ana e gjykatave vendore dhe në parim, nuk është funksioni i saj të krahasojë vendime të ndryshme të gjykatave vendore, edhe nëse merren në procedura dukshëm të ngjashme (shih, për shembull, rastet e GJEDNJ-së Adamsons kundër Letonisë, Aktgjykim i 24 qershorit 2008, paragrafi 118; dhe Nejdett Sahin dhe Perihan Sahin kundër Turqisë, cituar më lart, paragrafi 50; dhe rastin KI35/18, të cituar më lart, paragrafi 68).

46. Megjithatë, GJEDNJ duke iu referuar parimeve të lartcekura ka vendosur tre kritere themelore për të përcaktuar nëse një divergjencë e vendimeve gjyqësore e pretenduar përbën shkelje të nenit 6 të KEDNJ-së, si në vijim: (i) nëse ekzistojnë dallime të thella dhe afatgjata” në praktikën gjyqësore; (ii) nëse ligji vendor përcakton mekanizma të aftë për të zgjidhur divergjenca të tilla; dhe (iii) nëse ata mekanizma janë zbatuar dhe me çfarë efekti (në këtë kontekst, shih rastet e GJEDNJ-së, Beian kundër Rumanisë (nr.1), Aktgjykim i 6 dhjetorit 2007, paragrafët 37 -39; Famullia Katolike Greke Lupeni dhe të tjerët kundër Rumanisë, Aktgjykimi i 29 nëntorit 2016, paragrafët 116 - 135; Iordan Iordanov dhe të tjerët kundër Bullgarisë, Aktgjykim i 2 korrikut 2009, paragrafët 49-50; Nejdett Şahin dhe Perihan Şahin kundër Turqisë, cituar më lart, paragrafi 53; dhe shih rastin e Gjykatës, KI29/17, parashtrues Adem Zhegrova, Aktvendim për papranueshmëri, i 5 shtatorit 2017, paragrafi 51 dhe shih gjithashtu rastet e Gjykatës të cituar më lartë, KI42/17, parashtrues Kushtrim Ibraj, paragrafi 39, KI87/17 parashtrues IF Skadiforsikring, paragrafi 67, KI35/18 parashtrues Bayerische Versicherungsverband, paragrafi 70).

(ii) *Aplikimi i këtyre parimeve në rrethanat e rastit konkret*

47. Në vijim, Gjykata do të aplikoj parimet e shtjelluara më lart në rrethanat e rastit konkret, duke aplikuar kriteret mbi bazën e të cilave GJEDNJ trajton çështjet e divergjencës përkritazi me praktikën gjyqësore, duke filluar me vlerësimin nëse në rrethanat e rastit konkret, (i) kundërthëniet e pretenduara në praktikën

gjqësore janë “të thella dhe afatgjata”; dhe nëse ky është rasti, (ii) ekzistimin e mekanizmave të aftë për të zgjidhur divergjencën përkatëse; dhe (iii) vlerësimin nëse këta mekanizma janë zbatuar dhe me çfarë efekti në rrethanat e rastit konkret.

48. Në këtë kontekst, Gjykata duhet gjithashtu të rithekson se, bazuar edhe në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, nuk është funksioni i saj të krahasojë vendime të ndryshme të gjykatave të rregullta, edhe nëse merren në procedura dukshëm të ngjashme. Ajo duhet të respektojë pavarësinë e gjykatave. Për më tepër që në raste të tilla, përkatësisht pretendimeve për shkelje kushtetuese të të drejtave dhe lirive themelore si rezultat i divergjencave në praktikë gjyqësore, parashtruesit e kërkesave duhet të i paraqesin Gjykatës argumentet përkatëse përkitazi me ngjashmërinë faktike dhe juridike të rasteve të cilat pretendojnë se janë zgjidhur ndryshe nga gjykatat e rregullta, duke rezultuar kështu në divergjencë në praktikën gjyqësore dhe e cila mund të ketë rezultuar në shkelje të të drejtave dhe lirive të tyre kushtetuese të garantuara me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së (shih rastin KI35/18, parashtrues “Bayerische Rechtsverband”, të cituar më lart, paragrafi 76).
49. Gjykata rikujton se parashtruesi i kërkesës pretendon së në rastin e tij, Gjykata e Apelit ka vendosur ndryshe përkitazi me lartësinë e kamatëvonesës, duke vepruar në kundërshtim me praktikën e saj gjyqësore. Në mbështetje të argumenteve të tij, parashtruesi i kërkesës i referohet katër Aktgjykimeve të Gjykatës së Apelit, si në vijim: (i) Aktgjykimit [Ae.nr.215/2019] të 22 shtatorit 2020; (ii) Aktgjykimit [Ae. nr. 204/2019] të 5 gushtit 2020; (iii) Aktgjykimit [Ae.nr.282/2019] të 4 gushtit 2020; dhe (iv) Aktgjykimit [Ae.nr.127/2019] të 3 marsit 2020.
50. Para analizës nëse (i) Aktgjykimi i kontestuar i Gjykatës së Apelit, përkatësisht Aktgjykimi [E. Rev. nr.63/2019] i 15 tetorit 2020 është nxjerrë nga Gjykata e Apelit në kundërshtim me praktikën e saj gjyqësore; dhe (ii) divergjencat e pretenduara në praktikën gjyqësore janë “të thella dhe afatgjata”, Gjykata fillimisht rikujton arsyetimin e Aktgjykimit të kontestuar përkitazi me kamatëvonesën. Gjykata rikujton se Gjykata e Apelit, përmes Aktgjykimit [Ae.nr.63/2019], vërtetoi pjesërisht Aktgjykimin e Gjykatës Themelore dhe njëjtin, e ndryshoi vetëm përkitazi me kamatëvonesën, duke e detyruar BKS-në që të paguajë kamatën tetë përqind (8%) nga 25 marsi 2014 e deri në pagesën definitive. Në kontekst të kësaj të fundit, Gjykata e Apelit, ndër të tjera, arsyetoi se (i) paragrafi 7 i nenit 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm, “*përfshihet zbatimin e kamatës prej 12% për regresim borxhi, kamatë kjo e paraparë vetëm për mostrajtim dhe rënjen në vonesë të trajtimit të kërkesave të personave të dëmtuar për dëmshpërblim*”; dhe për pasojë, (ii) paditësi, përkatësisht parashtruesi i kërkesës, ka drejtë vetëm në kamatëvonesën prej tetë përqind (8%) në vit, të përcaktuar përmes nenit 382 të LMD-së.
51. Në këtë kontekst, dhe përkitazi me ligjet e aplikueshëm në rrethanat e rastit konkret, Ligji për Marrëdhëniet e Detyrimeve është miratuar nga Kuvendi i Republikës së Kosovës më 10 maj 2012, është Dekretuar nga Presidentja e Republikës së Kosovës më 30 maj 2012, është publikuar në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës më 19 qershor 2012, dhe bazuar në nenin 1059 të tij

(Hyrja në fuqi), ka hyrë në fuqi gjashtë (6) muaj pas publikimit në Gazetën Zyrtare, rrjedhimisht më 19 dhjetor 2012, ndërsa Ligji për Sigurimin e Detyrueshëm është miratuar nga Kuvendi i Republikës së Kosovës më 23 qershor 2011, është Dekretuar nga Presidentja e Republikës së Kosovës më 5 korrik 2011, është publikuar në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës më 14 korrik 2011, dhe bazuar në nenin 44 të tij (Hyrja në fuqi), ka hyrë në fuqi pesëmbëdhjetë (15) ditë pas publikimit në Gazetën Zyrtare, rrjedhimisht më 29 korrik 2011. Për më tepër, ky ligj, përmes nenit 43 të tij, ka përcaktuar shfuqizimin e Rregullores së UNMIK-ut 2001/25 që rregullon sigurimin e detyrueshëm të autopërgjegjesisë si dhe aktet respektive nënligjore të Bankës Qendrore të Kosovës (në tekstin e mëtejme: BQK), e të cilat janë në kundërshtim me këtë ligj.

52. Në kontekst të Aktgjykimeve të Gjykatës së Apelit të referuara nga parashtruesi i kërkesës, Gjykata vëren se të katër këto Aktgjykime të lartcekura të Gjykatës së Apelit të referuara nga parashtruesi i kërkesës në kuptim të pretendimeve për divergjencë në praktikën përkatëse gjyqësore, (i) ndërlidhen me raste të sigurimit të detyrueshëm nga autopërgjegjësia; (ii) vërtetojnë Aktgjykimet përkatëse të Gjykatës Themelore përkitazi me aplikimin e kamatës prej dymbëdhjetë përqind (12%) në vit, siç është përcaktuar në nenin 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm; dhe (iii) theksojnë se pretendimet e palëve përkatëse për zbatim të gabuar të së drejtës materiale nga gjykata e shkallës së parë nuk qëndrojnë sepse e njëjta saktë ka aplikuar ligjin e aplikueshëm, duke zbatuar nenin 26 të Ligjit për Sigurimit të Detyrueshëm në rrethanat e rasteve përkatëse.
53. Në rrethanat e rastit konkret, Gjykata rikujton se Gjykata Themelore, i kishte dhënë të drejtë parashtruesit të kërkesës, duke konfirmuar detyrimin e BKS-së që të kompensojë parashtruesin e kërkesës në vlerë prej 114,477.59 euro dhe gjithashtu detyrimin për të paguar kamatën prej dymbëdhjetë përqind (12%) në vit, siç është përcaktuar në nenin 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm, duke filluar nga 25 marsi 2014 deri në pagesën definitive. Gjykata e Apelit gjithashtu përfundimisht kishte konfirmuar të drejtën e parashtruesit të kërkesës në kompensimin përkatës mbi bazën e subrogimit, por kishte ndryshuar Aktgjykimin e Gjykatës Themelore, përkitazi me kamatëvonesën.
54. Gjykata rikujton se Gjykata e Apelit në ndryshimin e Aktgjykimit të Gjykatës Themelore përkitazi me kamatëvonesën, kishte përcaktuar që kamata vjetore duhet të jetë tetë përqind (8%) në vit bazuar në nenin 382 të LMD-së dhe jo dymbëdhjetë përqind (12%) në vit, bazuar në nenin 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm, siç kishte përcaktuar gjykata më e ulët.
55. Gjykata thekson se ajo vlerëson konsistencën e praktikës gjyqësore të gjykatave të rregullta vetëm në raport me shkeljet e pretenduara të parashtruesit të kërkesës. Rrjedhimisht, mungesa e konsistencës në praktikë gjyqësore duhet të ketë rezultuar në shkelje të të drejtave dhe lirive themelore të parashtruesit të kërkesës. Për të konstatuar një shkelje të tillë, dhe për të konstatuar se të drejtat dhe liritë themelore të parashtruesit të kërkesës janë shkelur si rezultat i *“dallimeve të thella dhe të afatgjata”* në praktikën përkatëse gjyqësore, rrethanat faktike dhe juridike të rastit të parashtruesit të kërkesës duhet të përkujtojnë më ato të rasteve kundërtënia me të cilat pretendohet.

56. Në kontekst të rrethanave të rastit, Gjykata dhe GJENDJ gjithashtu kanë pranuar se kundërthëniet në praktikën gjyqësore janë pjesë përbërëse e secilit sistem gjyqësor dhe që divergjenca në praktikë gjyqësore mund të ketë edhe brenda të së njëjtës gjykatë. Një e gjë e tillë, nuk është detyrimisht në kundërshtim me Kushtetutën dhe KEDNJ-në (shih rastet e GJEDNJ-së, Santo Pinto kundër Portugalisë, cituar më lart, paragrafi 41; dhe Nejdet Sahin dhe Perihan Sahin kundër Turqisë, cituar më lart, paragrafi 51). Për më tepër, dhe siç është cekur më lart, GJEDNJ ka theksuar vazhdimisht se kërkesat për siguri juridike dhe mbrojtje legjitime të besimit të publikut në gjykata nuk garantojnë një të drejtë në praktikë gjyqësore konsistente. Zhvillimi i praktikës gjyqësore është i rëndësishëm për të mbajtur dinamikën e duhur të përmirësimit të vazhdueshëm të administrimit të drejtësisë (shih rastin e GJEDNJ-së, Atanasovski kundër "Ish-Republikës Jugosllave të Maqedonisë", Aktgjykim i 14 janarit 2010, paragrafi 38; dhe Nejdet Sahin dhe Perihan Sahin kundër Turqisë, cituar më lart, paragrafi 58, shih rastin e Gjykatës KI35/18, me parashtues Bayerische Rechtsverband, të cituar më lart, paragrafi 98). Përjashtim nga këto parime të përgjithshme, është arbitrariteti i dukshëm, dhe në kuptim të vlerësimit të mungesës së konsistencës gjyqësore, vlerësimi nëse ka "dallime të thella dhe afatgjata" në praktikën përkatëse gjyqësore dhe nëse ka një mekanizëm efektiv për të adresuar të njëjtat.
57. Gjykata, duke ju referuar praktikës së vet gjyqësore, përkatësisht rasteve KI87/18 dhe KI35/18, rikujton se kishte konstatuar shkelje të nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së për shkak të shkeljes së parimit të sigurisë juridike si rezultat i divergjencës së praktikës gjyqësore, në rastin KI87/18 në vlerësimin e 3 (tre) rasteve të Gjykatës Supreme, të nxjerra në një periudhë kohore 3 (tre) vjeçare, dhe në rastin KI35/18 në vlerësimin e 9 (nëntë) rasteve të Gjykatës Supreme të nxjerra në një periudhë kohore 5 (pesë) vjeçare dhe pasi kishte konstatuar se (i) kishte "dallime të thella dhe afatgjata"; (ii) mekanizmi i Gjykatës Supreme për harmonizimin e praktikës gjyqësore ekzistonte; por se (iii) mekanizmi i lartpërmendur nuk ishte përdorur (shih rastet e Gjykatës KI87/18, cituar më lart, paragrafi 79 dhe paragrafët 81 deri 85, dhe rastin KI35/18, cituar më lart, paragrafi 70 dhe paragrafët 110-111).
58. Në anën tjetër, vetëm konstatimi se ka "*dallime të thella dhe afatgjata*" në praktikën gjyqësore përkitazi me lartësinë e kamatëvonesave, nuk rezulton detyrimisht në shkelje të nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së. Për të konstatuar një gjë të tillë, Gjykata duhet të shqyrtoj edhe dy kriteret tjera të GJEDNJ-së që ndërlidhen me vlerësimin e mungesës së konsistencës në praktikë gjyqësore, përkatësisht nëse ligji i aplikueshëm përcakton mekanizma të aftë për të zgjidhur divergjencë të tilla; dhe nëse një mekanizëm i tillë është zbatuar në rrethanat e një rasti dhe me çfarë efekti.
59. Gjykata thekson se Gjykata Supreme ka një mekanizëm që mundëson zgjidhjen e kundërthënieve të tilla, bazuar në pikën 10 të paragrafit 2 të nenit 14 (Kompetencat dhe Përgjegjësitë e Kryetarit dhe nënkryetarit të Gjykatës) të Ligjit nr. 06/L-054 për Gjykatat (në tekstin e mëtejshëm: Ligji për Gjykatat), Kryetarët e gjykatave përmes takimeve vjetore të të gjithë gjyqtarëve kanë detyrimin, ndër të tjera, për të për të shqyrtuar dhe propozuar ndryshime në

procedura dhe praktika (shih rastin e Gjykatës KI87/18 parashtues "IF Skadeforsikring", cituar më lart, paragrafi 80 dhe rastin KI35/18, parashtues Bayerische Rechtsverband, të cituar më lart, paragrafi 107).

60. Në vijim, dhe me qëllim të qartësimit nëse një mekanizëm i tillë për zgjidhjen e kundërthënieve, të cila në vazhdimësi ishin pretenduar nga parashtuesit e kërkesave në raste të tilla para Gjykatës, Gjykata rikujton se në kërkesën e saj, të 22 tetorit 2020, Gjykatës Supreme i ishte drejtuar edhe me pyetjen nëse: *"Gjykata Supreme kishte nxjerrë ndonjë qëndrim parimor në lidhje me kompensimin e dëmit dhe caktimit të kamatëvonesës përkitazi me kërkesat në kuadër të së drejtës në subrogim"*.
61. Gjykata Supreme në përgjigjen e saj ndaj pyetjes së lartcekur ishte përgjigjur si në vijim:

Praktikën gjyqësore të përshkruar më sipër, Gjykata Supreme e Kosovës e ka të konsoliduar prej kur janë paraqitur kërkesat për kompensim të dëmit sipas të drejtës së subrogimit, por duhet dalluar rastet kur Gjykata Supreme e Kosovës në procedurën sipas mjeteve të jashtëzakonshme juridike nuk mundet të ndryshojë vendimet e instancave më të ulëta në raste kur do të konsiderohej cenim i parimit "reformatio in peius".

Me dispozitën e nenit 203 të Ligjit për Procedurën Kontestimore është përcaktuar se: "Gjykata e shkallës së dytë nuk mund ta ndryshojë aktgjykimin e shkallës së parë në dëm të palës ankuese, po qe se vetëm ajo ka bërë ankim, e jo edhe pala kundërshtare".

Parimi i cituar e pengon Gjykatën Supreme të ndryshojë vendimet e instancave më të ulëta edhe sa i përket normës vjetore të kamatëvonesës nëse revizioni është i palës paditëse, e cila pjesërisht e ka fituar kontestin gjyqësor, por ka paraqit revizion për pjesën e refuzuar. Në këtë rast Gjykata Supreme edhe nëse e konstaton se gabimisht janë zbatuar dispozitat material juridike për kamatëvonesën nuk mund të ndryshojë vendimin gjyqësor. Po ashtu, Gjykata Supreme, kur revizioni është paraqitur vetëm përkitazi me kamatën nuk mund të lëshohet fare në vlerësimin e bazueshmërisë së tij dhe eventualisht të ndryshojë aktgjykimet e instancës më të ultë, sepse në këtë situatë revizioni fare nuk është i lejuar në pajtim me nenin 211 paragrafi 2, i LPK-se, pasi që në kuptim të nenit 30 paragrafi 1, të LPK-se, për vlerat e objektit të kontestit merret parasysh vetëm vlera e kërkesës kryesore, e jo edhe kamata (neni 30 paragrafi 2 të LPK-së).

Gjykata Supreme e Kosovës në refleksion të kërkesave të vazhdueshme të gjykatave të instancave më të ulëta, por edhe nga të gjeturat në praktiken e saj gjyqësore para disa muajsh në degën civile është iniciuar ideja për nevojën e një mendimi juridik për çështjen e kamatës, për të cilën ide janë bërë hulumtime në praktikën e brendshme, janë bërë analiza krahasimore për legjislacionin dhe praktiken në regjion, është vlerësuar nevoja e ruajtjes së kontinuitetit, por edhe nevoja për ndryshime progresive në funksion të përmbushjes së standardeve për mbrojtje adekuate gjyqësore dhe pas mbajtjes së shumë

takimeve, kjo ide është materializuar në mendim juridik, fillimisht në degën civile të Gjykatës Supreme dhe pastaj në Seancën e Përgjithshme të Gjykatës Supreme, të mbajtur me datë 01 dhjetor 2020.

Mendimi juridik për çështjen e kamatës ka adresuar përveç të tjerave edhe situatën e regresit të kërkesave, pika IX (nëntë) e mendimit juridik. Pjesë të kësaj përgjigje për informatat e kërkuara ju lutem ta konsideroni edhe Mendimin juridik për kamatën, një kopje të se cilit e gjeni të bashkangjitur.”

62. Megjithatë, Gjykata përmes rastit të tanishëm gjithashtu thekson se pika 4 e paragrafit 1 të nenit 26 (Kompetencat e Gjykatës Supreme) të Ligjit për Gjykatat, përcakton kompetencën ekskluzive të vet Gjykatës Supreme për të përcaktuar qëndrimet parimore, nxjerr mendime juridike dhe udhëzues për zbatimin unik të ligjeve nga gjykatat në territorin e Republikës së Kosovës. Në çështjen që ngërthejnë rrethanat e rastit konkret, përkatësisht aplikimin e lartësisë së kamatëvonesës përkitazi me sigurimin e detyrueshëm nga autopërgjegjësia, Gjykata Supreme, një mekanizëm të tillë, përkatësisht një mendim juridik përkitazi me kamatën e kishte aprovuar më 1 dhjetor 2020, gjegjësisht pasi që parashtruesi i kërkesës kishte parashtruar kërkesën e tij në Gjykatë dhe pas kërkesës së Gjykatës, përmes të cilës ishte kërkuar që të sqarohej nëse Gjykata Supreme ka nxjerrë ndonjë qëndrim unifikues përkitazi me praktikën e saj gjyqësore.
63. Rrjedhimisht, Gjykata duke iu referuara edhe katër rasteve të lartcekura të Gjykatës së Apelit të paraqitura nga parashtruesi i kërkesës dhe përgjigjes së Gjykatës Supreme, përmes shkresës së saj të 2 dhjetorit 2020, konstaton se në rrethanat e rastit konkret, nuk plotësohen të tri kriteret e GJEDNJ-së përkitazi me vlerësimin nëse mungesa e konsistencës, përkatësisht divergjencat në praktikë gjyqësore, kanë rezultuar në shkelje të të drejtave dhe lirive për një gjykim të drejtë dhe të paanshëm.
64. Gjykata, së pari rithekson se në rrethanat e rastit konkret nuk ka konstatuar “dallime të thella dhe afatgjata” në praktikën gjyqësore të Gjykatës së Apelit përkitazi me aplikimin e dispozitave që rregullojnë lartësinë e kamatëvonesës në kontekst të sigurimit të detyrueshëm nga autopërgjegjësia më dorëzimin e vetëm kater (4) vendimeve. Së dyti, Gjykata konsideron se sqarimi i dhënë i Gjykatës Supreme përmes shkresës së saj në lidhje me zbatimin e dispozitave të ligjit në rastet e kërkesave që i referohen caktimit të lartësisë së kamatëvonesës në kuadër të së drejtës në subrogim është i qartë. Përderisa sa i përket mekanizmit të Gjykatës Supreme për harmonizimin e kësaj praktikë, respektivisht aprovimi i Mendimit ligjor përkitazi me Kamatën, Gjykata thekson se ky mekanizëm është krijuar dhe është aprovuar pas parashtrimit të një numër rasteve në Gjykatë e të cilat kontestojnë vendimet e gjykatave të rregullta për sa i përket përcaktimit të kamatëvonesës në rastet e kërkesave për kompensim të dëmit në bazë të së drejtës për subrogim.
65. Rrjedhimisht, Gjykata konstaton se Aktgjykim i kontestuar i Gjykatës së Apelit nuk është i përfshirë në cenim të parimit të sigurisë juridike dhe në shkelje të së drejtës për gjykim të drejtë dhe të paanshëm të parashtruesit të kërkesës, siç garantohej me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së.

Përkitazi me vendimin e arsyetuar gjyqësor

(i) Parimet e përgjithshme lidhur me arsyetimin e vendimeve gjyqësore

66. Përkitazi me të drejtën për një vendim të arsyetuar gjyqësor të garantuar përmes nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, Gjykata fillimisht thekson se ajo tashmë ka një praktikë të konsoliduar gjyqësore. Kjo praktikë është ndërtuar duke u bazuar në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, përfshirë por duke mos u kufizuar në rastet Hadjianastassiou kundër Greqisë, Aktgjykim i 16 dhjetorit 1992; Van de Hurk kundër Holandës, Aktgjykim i 19 prillit 1994; Hiro Balani kundër Spanjës, Aktgjykim i 9 dhjetorit 1994; Higgins dhe të tjerët kundër Francës, Aktgjykimi i 19 shkurtit 1998; Garcia Ruiz kundër Spanjës, Aktgjykimi i 21 janarit 1999; Hirvisaari kundër Finlandës, Aktgjykim i 27 shtatorit 2001; Suominen kundër Finlandës, Aktgjykim i 1 korrikut 2003; Buzescu kundër Rumanisë, Aktgjykim i 24 majit 2005; Pronina kundër Ukrainës, Aktgjykim i 18 korrikut 2006; dhe Tatishvili kundër Rusisë, Aktgjykimi i 22 shkurtit 2007. Për më tepër, parimet themelore sa i përket të drejtës për një vendim të arsyetuar gjyqësor janë elaboruar po ashtu në rastet e kësaj Gjykate, duke përfshirë por duke mos u kufizuar në KI22/16, me parashtrues Naser Husaj, Aktgjykim i 9 qershorit 2017; KI97/16, me parashtrues “IKK Classic”, Aktgjykim i 9 janarit 2018; KI143/16, me parashtrues Muharrem Blaku dhe të tjerët, Aktvendim për papranueshmëri i 13 qershorit 2018; KI24/17, me parashtrues Bedri Salihu, Aktgjykim i 27 majit 2019; KI35/18, cituar më lart; dhe KI227/19, me parashtrues N.T. “Spahia Petrol”, Aktgjykim i 31 dhjetorit 2020.
67. Në parim, Gjykata thekson se garancitë e mishëruara në 31 të Kushtetutës përfshijnë detyrimin që gjykatat të japin arsye të mjaftueshme për vendimet e tyre (shih, rastin e Gjykatës KI230/19, parashtrues Albert Rakipi, të cituar më lart, paragrafi 139).
68. Gjykata, po ashtu thekson se, bazuar në praktikën e saj gjyqësore, e cila mbështetet në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, gjatë vlerësimit të parimit, i cili i referohet administrimit të duhur të drejtësisë, vendimet e gjykatave duhet të përmbajnë arsyetimin në të cilat ato bazohen. Shkalla në të cilën zbatohet detyrimi për të dhënë arsye mund të ndryshojë varësisht nga natyra e vendimit dhe duhet të përcaktohet në dritën e rrethanave të rastit konkret. Janë argumentet thelbësore të parashtruesve të kërkesës që duhet të adresohen dhe arsyet e dhëna duhet të jenë të bazuara në ligjin e aplikueshëm (shih, në mënyrë të ngjashme, rastet e GJEDNJ-së Garcia Ruiz kundër Spanjës, kërkesa nr. 30544/96, Aktgjykim i 21 janarit 1999, paragrafi 29; Hiro Balani kundër Spanjës, Aktgjykim i 9 dhjetorit 1994, paragrafi 27; dhe Higgins dhe të tjerët kundër Francës, paragrafi 42, shih, po ashtu, rastin e Gjykatës KI97/16, parashtrues IKK Classic, të cituar më lart, paragrafi 48; dhe rastin KI87/18 IF Skadeforsikring, të cituar më lart, paragrafi 48). Duke mos kërkuar një përgjigje të detajuar për secilën ankesë të ngritur nga parashtruesi i kërkesës, ky obligim nënkupton që palët në procedurë gjyqësore mund të presin që të pranojnë një përgjigje specifike dhe eksplicite ndaj pretendimeve të tyre që janë vendimtare për rezultatin e procedurës së zhvilluar (shih rastin Morerira Ferreira kundër

Portugalisë, Aktgjykim, i 5 korrikut 2011 paragrafi 84 dhe të gjitha referencat e përdorura aty; si dhe rastin e Gjykatës KI230/19, parashtues Albert Rakipi, Aktgjykim i 9 dhjetorit 2020, paragrafi 137).

69. Përveç kësaj, Gjykata i referohet edhe praktikës së saj gjyqësore ku ajo përcakton se arsyetimi i vendimit duhet të theksojë raportin ndërmjet konstatimeve të meritës dhe shqyrtimit të provave nga njëra anë, dhe konkluzionet ligjore të gjykatës, nga ana tjetër. Aktgjykimi i gjykatës do të shkelë parimin kushtetues të ndalimit të arbitraritetit në vendimmarrje, në qoftë se arsyetimi i dhënë nuk i përmban faktet e vërtetuara, dispozitat ligjore dhe marrëdhënien logjike midis tyre (shih rastet e Gjykatës KI 87/18 parashtues "IF Skadeforsikring", Aktgjykim i 27 shkurtit 2019, paragrafi 44; KI138/19, parashtues Ibish Raci, cituar më lart, paragrafi 45; si dhe rastin e Gjykatës KI230/19, parashtues Albert Rakipi, Aktgjykim i 9 dhjetorit 2020, paragrafi 138).

(ii) *Aplikimi i parimeve të lartcekura në rrethanat e rastit konkret*

70. Në aplikimin e parimeve të përgjithshme e të shtjelluara më lart, në rrethanat e rastit konkret, dhe në mënyrë që të vlerësohet nëse Aktgjykimi i kontestuar është nxjerrë në përputhje me garancitë kushtetuese për një vendim të arsyetuar gjyqësor, Gjykata rikujton që në nxjerrjen e Aktgjykimit të kontestuar të saj, Gjykata e Apelit kishte ndryshuar Aktgjykimin e Gjykatës Themelore, përkitazi me kamatëvonesën. Kjo e fundit, në rrethanat e rastit konkret, kishte aplikuar kamatën në lartësinë prej dymbëdhjetë përqind (12%) në vit, duke u referuar në nenin 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm, ndërsa Gjykata e Apelit kishte përcaktuar se në rrethanat e rastit përkatës, nuk është i aplikueshëm nenin 26 i Ligjit për Sigurimin nga Autopërgjegjësia, por duhet të aplikohet kamata në lartësinë prej tetë përqind (8) %, duke u referuar në nenin 382 të LMD-së.
71. Në konteskt të pretendimeve të parashtuesit të kërkesës Gjykata, në vijim, rikujton arsyetimin e Gjykatës së Apelit në Aktgjykimin [Ae.nr.63/2019], ku përkitazi me kamatëvonesën, theksohet si në vijim:

"Zbatimi i gabuar i të drejtës materiale qëndron në faktet se, kamata e aprovuar nga gjykata e shkallës së parë, ligjërisht nuk aplikohet në kontestet për regresim të borxhit por vetëm në kërkesat e trajtimit të kërkesave të personave të dëmtuar për shpërblim të dëmit në procedurën jashtëgjyqësore ashtu siç parashihet në nenin 26 të ligjit për sigurimin e detyrueshëm nga auto përgjegjësia, në të cilat dispozita thirret gjykata e shkallës së parë. Kamata e aplikuar nga gjykata e shkallës së parë është parapare me qëllime të disiplinimit të kompanive siguruese në raportet e sigurimit ndaj kërkesave për dëmshpërblim të personave të dëmtuar të cilat kërkesa kompanitë e sigurimeve janë të detyruara që t'i trajtojnë me urgjencë brenda afateve të parapara sipas dispozitave të lartpërmendura.

Paragrafi 7, i nenit 26 të Ligjit për sigurimin e detyrueshëm nga auto përgjegjësia, përjashton zbatimin e kamatës prej 12% për regresim borxhi, kamatë kjo e parapare vetëm për mostrajtim dhe rënien në vonesë të

trajtimin të kërkesave të personave të dëmtuar për dëmshpërblim. Nga kjo rezulton se paditësi ka të drejtë vetëm në kamatëvonesë të paraparë me nenin 382 të LMD-së, por jo edhe kamatë të kualifikuar sipas dispozitave të zbatuara nga gjykata e shkallës së parë. Meqenëse, paditësjë me kërkesën e datës 23.03.2014 ka kërkuar regresim të borxhit nga e paditura, rezulton se e paditura nga kjo datë ka rënë në vonesë kur nuk ka mbushur detyrimin brenda afatit deri në pagesën definitive."

72. Bazuar në arsyetimin e lartcekur të Gjykatës së Apelit, Gjykata vëren se e njëjta, fillimisht (i) konstaton se kamata prej dymbëdhjetë përqind (12%) në vit, është *"paraparë vetëm për mostrajtim dhe rënien në vonesë të trajtimin të kërkesave të personave të dëmtuar për dëmshpërblim"*; (ii) përjashton aplikimin e kësaj kamate, në rrethanat e rastit konkret, duke u bazuar në paragrafin 7 të nenit 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm; dhe (iii) konstaton se në rrethanat e rastit përkatës, aplikohet një ligj tjetër, përkatësisht neni 382 i LMD-së, i cili parasheh kamatëvonesën prej tetë përqind (8%) në vit.
73. Bazuar në arsyetimin e lartcekur të Gjykatës së Apelit, Gjykata vë theks në faktin se e njëjta e ka përjashtuar aplikimin e kamatëvonesës prej dymbëdhjetë përqind (12%), siç është përcaktuar në paragrafin 6 të nenit 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm duke aplikuar për pasojë nenin 382 të LMD-së.
74. Në këtë kontekst, Gjykata i referohet nenit 382, paragrafit 2 të LMD-së, i cili përcakton që: *"Lartësia e kamatëvonesës është tetë përqind (8%) në vit, përveç nëse parashihet ndryshe me ligj të veçantë."*
75. Ndërsa paragrafi 6 i nenit 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm përcakton që: *"Në rast të mosrespektimit të afateve të përcaktuara në paragrafin 1. të këtij neni, dhe mospërmbushjes së detyrimit në pagesën e paradhënies nga paragrafi 4. i këtij neni, siguruesi përgjegjës konsiderohet të jetë në vonesë në përmbushjen e detyrimit për dëmshpërblim, duke u ngarkuar me pagesë të interesit për vonesë. Ky interes paguhet në lartësi prej 12 % të interesit ujetor dhe llogaritet për çdo ditë vonesë deri në shlyerjen e dëmshpërblimit nga siguruesi përgjegjës, duke filluar nga data e paraqitjes së kërkesës për dëmshpërblim."*
76. Duke u bazuar në atë si më lart, Gjykata vëren se në përcaktimin e kamatëvonesës *"në lartësi prej 8%"* sipas paragrafit 2 të nenit 382 të LMD-së Gjykata e Apelit specifikoi se përkitazi me lartësinë kamatëvonesës në rastet e kërkesave sipas së drejtës në subrogim, në të cilat raste hyn edhe rasti i parashtruesit të kërkesës, paragrafi 6 i nenit 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm nuk është i aplikueshëm.
77. Për më tepër, Gjykata vëren se si arsye për ndryshimin e vendimit në lidhje me lartësinë e kamatëvonesës, Gjykata e Apelit arsyeton se gjykata e shkallës më të ulët, respektivisht Gjykata Themelore gabimisht kanë interpretuar të drejtën materiale kur kanë konstatuar se paragrafi 6 i nenit 26 i Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm është i aplikueshëm.

78. Gjykata në kontekst të pretendimeve të ngjashme që ndërlidhen me lartësinë e kamatëvonesës, më 22 tetor dhe 24 nëntor 2020, respektivisht, i dërgoi një shkresë Gjykatës Supreme, përkitazi me një numër rastesh të dorëzuara në Gjykatë e të cilat kontestojnë vendimet e gjykatave të rregullta për sa i përket përcaktimit të kamatëvonesës në rastet e kërkesave për kompensim të dëmit në bazë të së drejtës për subrogim si rezultat i aksidenteve të trafikut të shkaktuara në Republikën e Kosovës. Gjykata kërkoi sqarim nëse (i) Gjykata Supreme ka nxjerrë një qëndrimi parimor në lidhje me kompensimin e dëmit dhe caktimit të kamatëvonesës përkitazi me kërkesat në kuadër të së drejtës në subrogim; dhe nëse ky nuk është rasti (ii) të njoftohet Gjykata përkitazi me praktikën e Gjykatës Supreme, se në cilat raste zbatohet neni 382 (Kamatëvonesa) i Ligjit Nr. 04/L-077 për Marrëdhëniet Detyrimore (në tekstin e mëtejshëm: LMD) dhe në cilat raste zbatohet paragrafi 6 i nenit 26 (Procedura e kërkesave për dëmshpërblim) të Ligjit Nr. 04/L-018 për Sigurimin e Detyrueshëm nga Autopërgjegjësia (në tekstin e mëtejshëm: Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm).

79. Në pyetjen e lartcekur të Gjykatës, Gjykata Supreme ishte përgjigjur si në vijim:

“Në këtë kontekst, në mënyrë parimore lidhur me kamatëvonesën për marrëdhëniet e detyrimeve që kanë lindur para datës 20.12.2012, është zbatuar dispozita ligjore nga neni 277 i Ligjit mbi Marrëdhëniet e Detyrimeve (Gazeta Zyrtare e RSFJ-se, nr.29178, 39/85, 57/89), ndërsa për marrëdhëniet e detyrimeve që janë lindur pas datës 19.12.20[12] është zbatuar dispozita nga neni 382 të Ligjit për Marrëdhëniet e Detyrimeve, nr.04/L-077, Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës, nr.19/19, date 19.06.2012, kurse për kërkesat e palëve të treta ndaj Kompanive të Sigurimeve, në rastet kur janë plotësuar kushtet ligjore pas hyrjes në fuqi (me datën 30 korrik 2011) të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm nga Auto Përgjegjësia, nr.04/L-018, i shpallur në Gazetën Zyrtare nr. 4, me datën 14 korrik 2011, janë zbatuar dispozita e këtij ligji.

Sipas Gjykatës Supreme “Rastet e kërkesave për kompensim të dëmit në bazë të së drejtës së subrogimit në praktiken e Gjykatës Supreme të Kosovës, varësisht nga koha e lidhjes së detyrimit janë shqyrtuar dhe vendosur në përputhje me dispozitat e ligjeve të cituara më sipër, me specifika përkatëse [...]”

80. Ndërsa përkitazi me përcaktimin e kamatëvonesës në lartësi prej 12%, Gjykata Supreme kishte sqaruar se: *“Kamata në lartësi prej 12% të interesit vjetor zbatohet/llogaritet kur plotësohen kushtet ligjore në rastet e mos respektimit të afateve (neni 26 paragrafi 1 dhe 2, i Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm nga Auto Përgjegjësia, nr.04/L-018, i shpallur në Gazetën Zyrtare nr.4, me datën 14 korrik 2011) dhe mos përmbushjes së detyrimit (neni 26 paragrafi 4, i Ligjit të njëjtë) nga ana e siguruesve përgjegjës (Kompanitë e Sigurimeve) për çdo dite vonese deri në shlyerjen e detyrimit nga siguruesi përgjegjës, duke filluar nga data e paraqitjes së kërkesës për dëmshpërblim. Situata e përshkruar sipas dispozitave nga neni 26 i Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm nga Auto Përgjegjësia, nr.04/L-018, i shpallur në Gazetën Zyrtare nr.4, me datën 14 korrik 2011, i referohet përgjegjësisë që kanë Kompanitë e Sigurimeve ndaj palëve të treta, prandaj norma e vjetore e interesit në lartësi prej 12 % në këtë*

rast ka për synim që të nxitë një lloj qasje korrekte të Kompanive të Sigurimeve ndaj palëve të treta, në mënyrë që kërkesat për kompensimin e dëmeve të trajtohen brenda afateve ligjore, pëmdryshe Kompanitë e Sigurimeve do të paguajnë edhe interesin ujetor prej 12%.

Norma e interesit ujetor prej 12% ne raste te caktuara me ligj duhet të vlerësohet si një lloj ndëshkimi ndaj Kompanive të Sigurimeve, kur ato nuk janë të përgjegjshme ndaj palëve të treta, por nuk mund të konsiderohet si favorizim i kërkesës së kreditorit me të drejtë regresi ndaj debitorit me detyrim sepse marrëdhënia e kreditorit dhe e të detyruarit në pagesën e regresit është marrëdhënie e veçantë e detyrimeve dhe nuk është raporti i palës së tretë me Kompaninë e Sigurimeve, prandaj për kërkesën e palës së trete si palë e dëmtuar në raport me Kompaninë e sigurimeve në raste të caktuara mund të gjykohet norma e interesit ujetor prej 12%, por jo edhe për kërkesën e rimbursimit.”

81. Bazuar në atë si më sipër, Gjykata konsideron se përgjigja e dhënë nga Gjykata Supreme lidhur me interpretimin e saj se cili ligj do të zbatohet përkitazi me lartësinë e kamatëvonesës është në pajtueshmëri me arsyetimin e dhënë në Aktgjykimin e kontestuar nga parashtruesi i kërkesës në rastin konkret. Prandaj, Gjykata konsideron se interpretimi dhe zbatim i dispozitave përkatëse ligjore në përcaktimin e kamatëvonesës nga Gjykata e Apelit në rastin e parashtruesit të kërkesës hynë në sferën e ligjshmërisë, e që është në juridiksionin e kësaj gjykate. Thënë këtë, Gjykata e Apelit përmes Aktgjykimit të saj dhe sqarimit/përgjigjes të dhënë nga Gjykata Supreme ndaj pyetjes së Gjykatës ka arritur të shpjegojë raportin midis fakteve të paraqitura dhe zbatimit të ligjit në të cilin ajo është thirrur, gjegjësisht në çfarë mënyre ato vijnë në korrelacion me njëra tjetrën dhe se si kanë ndikuar ato në vendimin e Gjykatës se Apelit që t'i ndryshojë vendimet e gjykatës së shkallës më të ulët përkitazi me përcaktimin e lartësisë së kamatëvonesës.
82. Duke vepruar kështu, Gjykata rithekson se Gjykata e Apelit e ka përmbushur detyrimin e saj kushtetues për të ofruar një vendim të arsyetuar gjyqësor, sipas kërkesave të nenit 31 të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së dhe praktikës gjyqësore të Gjykatës dhe asaj të GJEDNJ-së.
83. Prandaj, bazuar në si më sipër, konstaton se Aktgjykimi [Rev. Nr. 63/2019] i 15 tetorit 2020, të Gjykatës së Apelit përkitazi me pretendimin për mos arsyetim të vendimit gjyqësor nuk përbën shkelje të nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së.

Përfundime

84. Gjykata ka trajtuar të gjitha pretendimet e parashtruesit të kërkesës, duke aplikuar mbi këtë vlerësim praktikën gjyqësore të Gjykatës dhe GJEDNJ-së përkitazi me interpretimin dhe aplikimin qartazi të gabuar të ligjit dhe parimin e sigurisë juridike në aspektin e konsistencës së praktikës gjyqësore, garanci këto, që me përjashtime të caktuara, janë të mishëruara në nenin 31 të Kushtetutës dhe nenin 6 të KEDNJ-së.
85. Së pari, sa i përket pretendimit që ndërlidhet me mosarsyetim të vendimit gjyqësor, Gjykata ka konstatuar se Aktgjykimi [E.Rev.nr. 63/2019] i 15 tetorit 2020, i Gjykatës së Apelit nuk është i përfshirë në shkelje të nenit 31 të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së ka arsyetuar mjaftueshëm vendimin e saj.
86. Së dyti, sa i përket parimit të sigurisë juridike në kontekst të mungesës së konsistencës, përkatësisht divergjencës së praktikës gjyqësore të Gjykatës së Apelit, Gjykata pasi shtjelloi parimet dhe kriteret themelore të GJEDNJ-së në këtë aspekt, aplikoi të njëjtat në rrethanat e rastit konkret, dhe konstatoi se në praktikën gjyqësore të Gjykatës së Apelit nuk ka *“dallime të thella dhe afatgjata”* përkitazi me aplikimin e dispozitave ligjore që ndërlidhen me lartësinë e kamatëvonesës së aplikueshme në rastet të sigurimit të detyrueshëm nga autopërgjegjësia, dhe rrjedhimisht konstatoi se nuk ishte cenuar parimi i sigurisë juridike, dhe se Aktgjykimi [E.Rev.nr. 63/2019] i 15 tetorit 2020 nuk ishte nxjerrë në shkelje të të drejtave dhe lirive themelore të parashtruesit të kërkesës të garantuara përmes nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenet 113.7 dhe 21.4 të Kushtetutës, me nenet 20 dhe 47 të Ligjit dhe me rregullin 59 (1) të Rregullores së punës, në seancën e mbajtur më 28 prill 2021,

VENDOS

- I. TA DEKLAROJË, njëzëri, kërkesën të pranueshme;
- II. TË KONSTATOJË, me shumicë votash, se Aktgjykimi i Gjykatës së Apelit të Republikës së Kosovës, Ae.nr.63/2019, të 15 tetorit 2020, është në përputhshmëri me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës dhe nenin 6 [E drejta për një proces të rregullt] të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut;
- III. T'UA KUMTOJË këtë Aktgjykim palëve dhe, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit, ta publikojë në Gazetën Zyrtare;
- IV. Ky Aktgjykim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari që përgatiti Vendimin

Safet Hoxha

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Arta Rama-Hajrizi